

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **J.** bytom **G.**, zastúpeného **JUDr. P.**, advokátom **S.**, proti odporcovi: **H. P., a. s.**, so sídlom **P.**, o náhrade za stratu na zárobku počas a po skončení pracovnej neschopnosti, o návrhu Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, ul. 29. augusta 10, v spore o právomoc, takto

r o z h o d o l :

Prejednanie a rozhodnutie veci v časti nárokov vzniknutých za obdobie do 31. decembra 2003 **p a t r í** do právomoci **Okresného súdu Prievidza**.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ sa podaním návrhu zo dňa 7.1.2004, ktorý bol doručený Okresnému súdu Prievidza dňa 19.4.2004 domáhal proti odporcovi náhrady za stratu na zárobku počas práceneschopnosti v priebehu rokov 1999 až 2003, spolu vo výške 80.242,--Sk, náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie od 1.7.2003 do 31.12.2003, spolu vo výške 62.382,--Sk, ako i povinnosti odporcu vyplácať navrhovateľovi náhradu za stratu na zárobku vo výške 10.397,--Sk mesačne od 1.1.2004 titulom pracovného úradu, ktorý mal navrhovateľ utrpieť dňa 2.7.1999.

Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 16C 42/2004-35 zo dňa 15.2.2005 konanie podľa § 104 ods. 1 OSP zastavil s tým, že po právoplatnosti bude spis postúpený Sociálnej poisťovni so sídlom v Bratislave. V odôvodnení uznesenia poukázal na ustanovenie § 178

ods. 1 písm. a/, bod 3, § 178 ods. 1 písm. a/, bod 3, a § 179 ods. 1 písm. a/, bod 1 zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení, ako aj na § 272 ods. 5 citovaného zákona, majú za to, že s účinnosťou od 1.1.2004 o úrazových dávkach, medzi ktoré patrí aj úrazový príplatok, prináleží rozhodovanie Sociálnej poisťovni. Keďže si navrhovateľ podaním návrhu uplatnil nárok na náhradu za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti a po skončení pracovnej neschopnosti, ktorý nárok v Zákonníku práce už nie je s účinnosťou od 1.1.2004 upravený a o nároku na úrazový príplatok a úrazovú rentu rozhoduje od 1.1.2004 Sociálna poisťovňa, súd preto konanie s poukazom na § 104 ods. 1 OSP pre nedostatok právomocí konat' vo veci zastavil s tým, že po právoplatnosti rozhodnutia vec postúpi Sociálnej poisťovni.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 17Co 60/05-41 zo dňa 27. júna 2005 uznesenie Okresného súdu Prievidza ako vecne správne s poukazom na § 219 OSP potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 21. augusta 2008 č. k. 4Cd 218/2006-58, dovolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 27. júna 2005 sp. zn. 17Co 60/05, zamietol.

Sociálna poisťovňa predložila vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky s návrhom na rozhodnutie v spore o právomoc medzi súdmi a orgánmi štátnej správy podľa § 8a OSP, pričom namietala správnosť záverov súdu, pokiaľ jej ako orgánu príslušnému bola vec postúpená na konanie a rozhodnutie o nárokoch za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti a po skončení pracovnej neschopnosti, nakoľko v danom spore ide o nároky vzniknuté do 31. decembra 2003. V tejto súvislosti Sociálna poisťovňa poukázala, že za posledné obdobie Najvyšší súd SR právoplatne rozhodol v obdobných prípadoch v sporoch o právomoc tak, že prejednanie a rozhodnutie veci v časti nárokov vzniknutých za obdobie do 31. decembra 2003, patrí do pôsobnosti okresných súdov, ako aj na znenie ustanovenia § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003, v znení zákona č. 677/2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje spory o právomoc medzi súdmi a orgánmi štátnej správy (§ 8a OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzujúc kompetenčný konflikt medzi Sociálnou poisťovňou a súdmi, sa nestotožnil s názormi súdov.

Navrhovateľ uplatnil nárok na doplatenie rozdielu na náhrade za stratu na zárobku počas práceneschopnosti v priebehu rokov 1999 až 2003, a náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie od 1. júla 2003 do 31. decembra 2003.

Podľa § 199 zákona č. 311/2001 Z. z. (ďalej len „Zákonník práce“) v znení účinnom do 31.12.2003 náhrada za stratu na zárobku počas práceneschopnosti a náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti z toho istého dôvodu sú samostatné nároky.

Podľa § 200 ods. 1 Zákonníka práce v znení účinnom do 31.12.2003 náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti zamestnanca je rozdiel medzi priemerným zárobkom zamestnanca pred vznikom škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania a plnou sumou nemocenského.

Náhrada škody podľa odseku 1 patrí aj pri ďalšej pracovnej neschopnosti z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Pritom sa vychádza z priemerného zárobku zamestnanca pred vznikom tejto ďalšej škody. Ak zamestnancovi pred vznikom tejto ďalšej škody patrila náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, poskytne sa mu náhrada podľa odseku 1 do sumy, do ktorej by mu patrila náhrada podľa § 201, keby nebol neschopný práce. Pritom sa za zárobok po pracovnom úraze alebo po zistení choroby z povolania považuje nemocenské (§ 200 ods. 2 Zákonníka práce).

Podľa § 201 ods. 1 Zákonníka práce v znení účinnom do 31.12.2003 náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity sa poskytne zamestnancovi v takej sume, aby spolu s jeho zárobkom po pracovnom úraze alebo po zistení choroby z povolania s pripočítaním prípadného invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku poskytovaného z toho istého dôvodu sa rovnala jeho priemernému zárobku pred vznikom škody. Pritom sa neprihliada na zárobok zamestnanca, ktorý dosiahol zvýšeným pracovným úsilím.

Ustanovenia § 199, § 200 a § 201 Zákonníka práce boli zrušené zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s účinnosťou od 1. januára 2004.

Podľa § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Sociálna poisťovňa od 1. januára 2004 preberá od zamestnávateľa výplatu v plnení vyplývajúcej zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993 a od zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu, nároky vzniknuté pred 1. aprílom 2002 vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania.

Z ustanovenia § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že Sociálna poisťovňa preberá iba výplatu tam špecifikovaných plnení.

V zmysle § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá sa vyplácala k 31. decembru 2003 a nárok na jej výplatu trvá aj po tomto dni, sa považuje od 1. januára 2004 za úrazovú rentu.

V konaní o náhrade za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktoré nebolo právoplatne skončené do 31. decembra 2003, sa po tomto dni rozhodne za obdobie do 31. decembra 2003 podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 a za obdobie po 31. decembri 2003 ako o úrazovej rente podľa tohto zákona. To platí aj na konanie o týchto náhradách, na ktoré vznikol nárok pred 1. januárom 2004 a žiadosť o ich priznanie a vyplácanie bola podaná po 31. decembri 2003 (§ 272 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Ak sa v uvedenom ustanovení hovorí, že sa rozhodne, neznamená to bez ďalšieho, že o nároku na túto náhradu za obdobie pred 1. januárom 2004 má rozhodnúť Sociálna poisťovňa.

Zákon č. 461/2003 Z. z. v § 88 v spojení s § 179 ods. 1 písm. a/ bodu 1 ustanovil právomoc Ústredia Sociálnej poisťovne rozhodovať v prvom stupni o úrazovej rente odo dňa účinnosti tohto zákona, t. j. od 1. januára 2004.

Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne rozhodovať o výške náhrady za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti a po skončení pracovnej neschopnosti za obdobie do 31. decembra 2003 uplatnených po 1. januári 2004 žalobou na súde.

Na to, aby bolo možné začaté konanie na súde v zmysle § 103 v spojení s § 104 ods. 1 OSP zastaviť a vec postúpiť Sociálnej poisťovni, muselo by byť v zákone o sociálnom poistení ustanovené, že Sociálna poisťovňa rozhoduje nielen o nárokoch, ktoré vznikli podľa tohto zákona, t. j. ktoré vznikli od 1. januára 2004, ale aj o nárokoch, ktoré vznikli skôr, za podmienky, že o nich nebolo do nadobudnutia účinnosti uvedeného zákona právoplatne rozhodnuté. Takéto ustanovenie sa však v zákone o sociálnom poistení nenachádza.

Taktiež by mohol súd postúpiť návrh Sociálnej poisťovni, ak by mu takúto povinnosť ukladalo prechodné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku. Takéto ustanovenie sa však nenachádza ani v OSP.

V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky môžu štátne orgány – teda aj súd, konať len na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Ak preto žiaden zákon neustanovil, že o nárokoch, ktoré **vznikli do 31. decembra 2003** (ak o nich nebolo právoplatne rozhodnuté) má konať Sociálna poisťovňa, musí konať súd, prípadne začaté súdne konanie musí dokončiť súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o podanom návrhu preto rozhodol tak, že prejednanie a rozhodnutie veci v časti nárokov vzniknutých za obdobie do 31. decembra 2003 patrí do právomoci Okresného súdu Prievidza.

Úlohou Sociálnej poisťovne bude po právoplatnosti tohto uznesenia vrátiť Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie vo veci úplný spis tohto súdu sp. zn. 16C 42/2004 tak, ako jej bol postúpený na základe jeho uznesenia z 15. februára 2005.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 13. mája 2009

JUDr. Jozef H a r g a š, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth